

ΠΒ

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Η εξέλιξη της Ευρώπης απαιτεί σοβαρό σχε

Κοινωνικό συμβόλ

Δεν είναι απίθανο η εισόδός μας στην ΟΝΕ να συνδυαστεί το 1999 με την Τουρκία

Αν δεν είμαστε μέλη, τότε φοβάμαι ότι οι συγκυρίες θα μας αφήσουν στη β' ταχύτητα

Ο Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ δηλώνει απογοητευμένος από τον τρόπο που ασκείται η πολιτική, μέχρι σήμερα, στην Ελλάδα και αδιαφορεί για τη φιλολογία περί «δελφινών», όσο και αν βασική του πεποίθηση είναι ότι απαιτείται ριζική αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας των κομμάτων.

Όταν το «Εθνος» ζήτησε, λοιπόν, τη σημερινή συνέντευξη από τον πρώην υπουργό Εθνικής Οικονομίας, ο Κ. Σημίτης δέχθηκε, υπό τον όρο όμως να μιλήσει μόνο για την οικονομία και όχι για τα εσωτερικά του Κινήματος.

«Κάποια στιγμή — μας λέει καθώς μας υποδέχεται στο γραφείο του στην οδό Ακαδημίας — θα πρέπει να αρχίσουμε να συζητούμε στην Ελλάδα τα σοβαρά προβλήματα...»

Ο Κ. Σημίτης φοβάται ότι το 1999 η εισόδός μας στην ΟΝΕ θα συνδυαστεί με διαπραγματεύσεις για τις σχέσεις μας με την Τουρκία, ανησυχεί για το αν θα είμαστε «ώριμοι» οικονομικά να ενταχθούμε τότε ως πλήρη μέλη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και προτείνει μια «εθνική συμφωνία των κοινωνικών εταίρων» με ορίζοντα το τέλος του αιώνα.

Διαβάζοντας, πίσω από τις γραμμές, ο προσεκτικός αναγνώστης θα αντιληφθεί ότι ο Κ. Σημίτης είναι αυστηρός με την ποιότητα των κυβερνητικών προτάσεων» του ΠΑΣΟΚ, ενώ δηλώνει πως απαιτείται ο δραστηριός περιορισμός των προσλήψεων στο Δημόσιο και η ριζική αναδιάρθρωση της βιομηχανικής παραγωγής, έστω και αν αυτό σημαίνει υψηλή ανεργία.

Εχετε δηλώσει, κ. Σημίτη, ότι είμαστε ήδη στην β' ταχύτητα της ΕΟΚ. Και οι προοπτικές για την ένταξη μας στην 3 φάση της ΟΝΕ είναι μάλλον δυσοίωνες. Είναι όμως αυτό καθυστερημένο γεγονός της καθυστέρησης της ένταξής μας τόσο διασφαλισμένο οικονομικά;

Η Ελλάδα δεν έχει συμφέρον, αν λάβουμε υπόψιν τις ανισορροπίες που διακινούν την Οικονομία της, να ενταχθεί αμέσως στην ΟΝΕ. Δεν θα το μπορούσε, άλλωστε. Στόχος μας θα έπρεπε να είναι να ενταχθούμε όσο το δυνατόν αργότερα. Από αυτή την άποψη μας συμφέρει η καθυστέρηση που συμφωνήθηκε στο Μάαστριχτ.

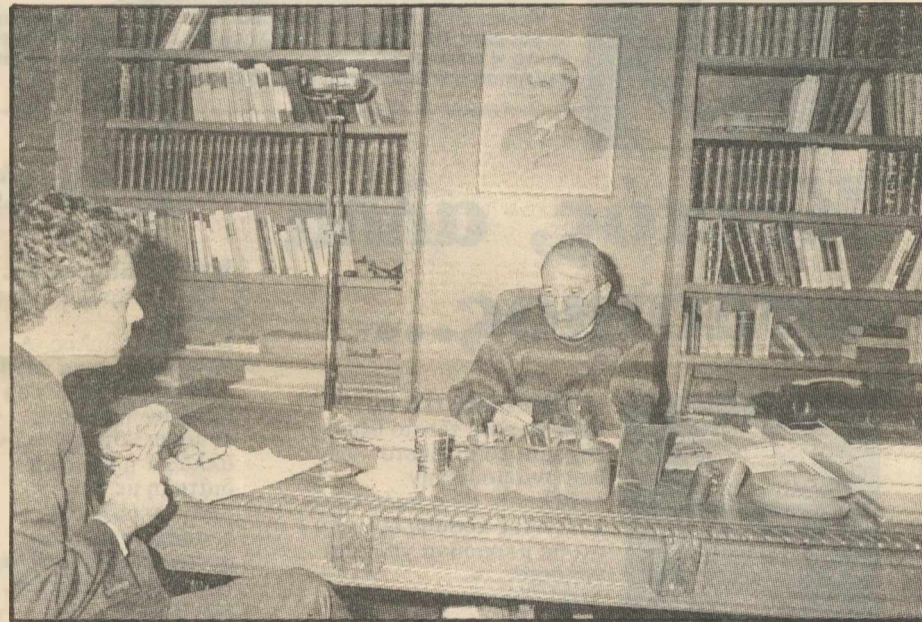
Μας συμφέρει, όμως, υπό την προϋπόθεση ότι στα 8 χρόνια που έρχονται θα προετοιμαστούμε για να μπορέσουμε να ενταχθούμε την κρίσιμη ημερομηνία του '99. Γιατί αν τότε δεν είμαστε μέλη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, φοβάμαι ότι οι πολιτικές και οικονομικές συγκυρίες θα είναι τέτοιες, που θα μας αφήσουν για μεγάλο διάστημα στην β' ταχύτητα. Ποιος μπορεί να είναι αυτές οι αρνητικές συγκυρίες; Θα σας πω αμέσως.

Είναι γνωστό ότι πολλές χώρες βρίσκονται εκτός Κοινότητας και επιθυμούν να γίνουν μέλη της. Η Αυστρία, η Νορβηγία, η Σουηδία, αλλά και η Ουγγαρία και η Τσεχοσλοβακία. Οι χώρες αυτές δεν θα περιμένουν επ' αόριστον. Και η Κοινότητα δεν πρόκειται να αναβάλει τη συζήτηση για την ένταξή τους για πάρα πολλά χρόνια. Η πολιτική της δε γ' αυτές τις χώρες θα έχει επιπτώσεις και στις σχέσεις της με τη κράτη — μέλη με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης. Ο φόβος λοιπόν είναι, εάν δεν είμαστε

ΕΘΝΟΣ / Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ

από τον ΜΑΝΟΛΗ ΚΑΨΗ

Η ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΧΟΥΝ ΔΙΑΜΕΤΡΙΚΑ ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ ΑΠΟΦΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΣ ΕΝΑΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

SLIDES: Α. ΛΑΝΤΖΟΣ

Κάποια στιγμή, θα πρέπει να συζητήσουμε στην Ελλάδα τα σοβαρά προβλήματα, τόνισε ο Κ. Σημίτης στον πολιτικό μας συντάκτη Μ. Καψή.

έτοιμοι να κάνουμε το αποφασιστικό βήμα τη στιγμή που θα έχουμε τη δυνατότητα, μετά η μετατόπιση η δική μας — παρά το γεγονός ότι θα είμαστε μέλη της Κοινότητας — να υπακούει στους ίδιους γενικούς κανόνες με τις χώρες που θα θέλουν τότε να ενταχθούν.

Αλλωστε, όταν προχωρήσει η Οικονομική και Νομισματική Ένωση, θα έχουμε όλες τις αρνητικές συνέπειες χωρίς να έχουμε και τα οφέλη. Θα έχουμε δηλαδή τις επιπτώσεις της άισης ανάπτυξης στην Ευρώπη, χωρίς να μπορούμε, στα όργανα της Κοινότητας, να διεκδικήσουμε μέτρα για την κοινωνική και οικονομική συγκλίση.

Προϋποθέσεις

Για να αντιμετωπίσουμε την καθυστέρηση χρειάζονται περισσότεροι πόροι. Χρειάζεται να ενταχθεί και ο ελληνικός χώρος στη συνολική ευρωπαϊκή πολιτική όσον αφορά την Οικονομική και Κοινωνική Σύγκλιση. Εάν είμαστε απ έξω αυτό δεν θα γίνει...»

Στους πολιτικούς λόγους ανησυχίας αναφερθήκατε πρόσφατα και στον παράγοντα Τουρκία.

Ναι γιατί πιστεύω ότι επιδίωξη της ελληνικής κυβέρνησης πρέπει να είναι η Ελλάδα να συμμετάσχει στην ΟΝΕ, μόλις φθάσει να εκπληρωθεί τις οικονομικές προϋπο-

θέσεις, χωρίς να απαιτείται καμία ιδιαίτερη απόφαση. Στο Μάαστριχτ αποφασίστηκε ότι για να συμμετάσχει ένα κράτος — μέλος, θα πρέπει να προηγηθεί απόφαση των υπολοίπων εταίρων. Αυτό σημαίνει ότι εκτός του ελέγχου των οικονομικών επιδόσεων θα υπάρχει και μια αντιδράση στην πολιτική έκτιμηση. Και η εμπειρία μας δείχνει ότι τέτοιες αποφάσεις δεν παίρνονται μόνο με βάση τεχνικά κριτήρια, αλλά ευρύτερα πολιτικά. Δεν είναι λοιπόν απίθανο, εκείνη τη στιγμή, η εισόδός μας στην ΟΝΕ να συναρτηθεί με κάποιους άλλους όρους που θα αφορούν την εξωτερική πολιτική. Όπως, για παράδειγμα, τη στάση μας έναντι της τουρκικής απειλής...

Μέχρι τέλος της δεκαετίας, κ. Σημίτη, η Ελλάδα θα πρέπει να έχει μειώσει ριζικά τον πληθωρισμό της, το εξωτερικό χρέος και τα ελλείμματα του Δημοσίου. Μήπως, εν όψει των προβλημάτων που θα υπάρξουν θα πρέπει να μιλάμε πλέον — για να χρησιμοποιήσουμε και έναν όρο του ΠΑΣΟΚ — για ένα κοινωνικό συμβόλαιο με ορίζοντα το 1999.

Πολύ σωστά επισημαίνεται ότι η εξέλιξη της Ευρώπης μας δημιουργεί αυξημένες υποχρεώσεις. Αυτό απαιτεί ένα σοβαρό σχεδιασμό, όχι όπως κάνει η σημερινή κυβέρνηση, και μια κοινωνική συμφωνία, μια ευρύτερη συναίνεση για τη στήριξη αυτής της πολι-

Δεν νομίζω, όμως, ότι έχουμε φθάσει σε σημείο να μιλάμε για κουλτούρα εξάρτησης, δηλαδή στην εντόπιση πως ό,τι καλό μπορεί να προέλθει μόνο από την Κοινότητα. Νομίζω ότι υπάρχει μια αντίδραση στην πολιτική όπως ακριβώς για πάρα πολλά χρόνια, με μοναδικό δηλαδή σχεδόν γνώμονα το πολιτικό κόστος, την αποφυγή αναμειγρώσεων και το συμβιβασμό με τα συντηρητικά συμφέροντα. Θα ξεπεραστεί η αίτηση αυτή εάν τα πολιτικά κόμματα, και κυρίως ο προοδευτικός χώρος, δείξουν αυριο ότι μπορούν να εφαρμόσουν ένα πρόγραμμα με συνέπεια και ότι μπορούν τα μέτρα που προτείνουν να είναι αποτελεσματικά.

Μέχρι τέλος της δεκαετίας, κ. Σημίτη, η Ελλάδα θα πρέπει να έχει μειώσει ριζικά τον πληθωρισμό της, το εξωτερικό χρέος και τα ελλείμματα του Δημοσίου. Μήπως, εν όψει των προβλημάτων που θα υπάρξουν θα πρέπει να μιλάμε πλέον — για να χρησιμοποιήσουμε και έναν όρο του ΠΑΣΟΚ — για ένα κοινωνικό συμβόλαιο με ορίζοντα το 1999.

Πολύ σωστά επισημαίνεται ότι η εξέλιξη της Ευρώπης μας δημιουργεί αυξημένες υποχρεώσεις. Αυτό απαιτεί ένα σοβαρό σχεδιασμό, όχι όπως κάνει η σημερινή κυβέρνηση, και μια κοινωνική συμφωνία, μια ευρύτερη συναίνεση για τη στήριξη αυτής της πολι-

διασμό, ευρύτερη συναίνεση και μακροπρόθεσμη πολιτική

αίο μέχρι το 2000

τικής. Μια μακροπρόθεσμη πολιτική που θα αλλάξει ριζικά τα πράγματα στην Ελλάδα δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί σε αντίθεση με τους εργαζόμενους. Απαιτείται η συμπαράστασή τους που δεν θα αποκτηθεί παρά με πληροφόρηση και διάλογο, με μια πολιτική που θα επιδιώξει το συμβιβασμό των αντιθέσεων και την ένταξη όλων σε μια κοινή κατεύθυνση.

Δέχομαι ότι όλα αυτά ακούγονται ως ευχολόγια. Αλλά το παρελθόν έχει δείξει ότι ο αυταρχικός προσδιορισμός των στόχων, χωρίς να ληφθούν υπόψιν οι κοινωνικές αντιδράσεις, καθυστερούν την επίτευξη του στόχου. Οι συνεχείς κοινωνικές αναμετρήσεις, επίσης, δημιουργούν κλίμα αβεβαιότητας με ασβάρεις επιπτώσεις στις επενδύσεις.

Και βέβαια συμφωνώ ότι ο χρονικός ορίζοντας αυτής της πολιτικής δεν μπορεί παρά να είναι η ένταξη μας στην ΟΝΕ.

Μήπως θα πρέπει να αρχίσουμε να μιλάμε και για μια εθνική συμφωνία των πολιτικών κομμάτων με στόχο τον εκσυγχρονισμό της Οικονομίας. Στέλεχος του Συνασπισμού δήλωσε άλλωστε χαρακτηριστικά προ ημερών, πως δεν υπάρχει αριστέρας και δεξιός τρόπος να μειώσεις τα ελλείμματα...

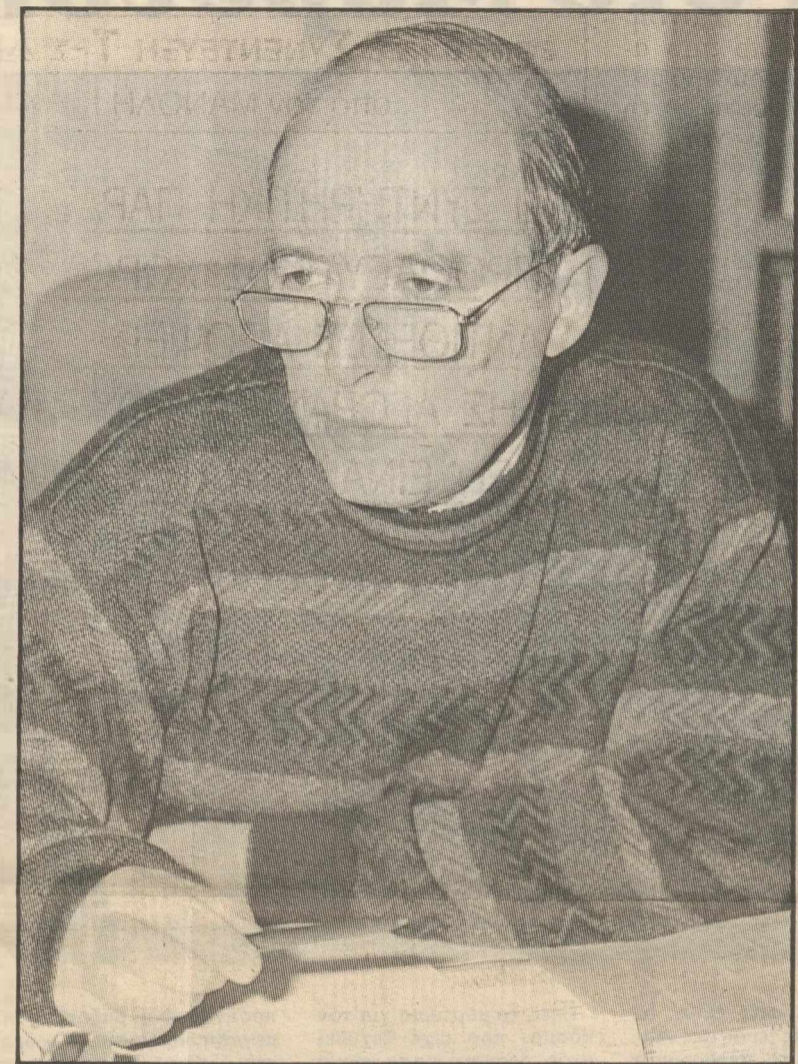
Διακρίσεις

Δεν συμφωνώ καθόλου. Η μείωση των ελλειμμάτων είναι ένας τεχνικός στόχος. Τα μέσα που θα χρησιμοποιήσεις έχουν κοινωνικό χρώμα. Για παράδειγμα, μπορείς να μειώσεις τη ζήτηση με μια υπερβολικά αυστηρή εισοδηματική πολιτική αφήνοντας αθίχτες τις κοινωνικές διακρίσεις που προέρχονται από μια κοινωνικά άδικη φορολογική πολιτική. Μπορείς, όμως, να μειώσεις τη ζήτηση και με μια πολύ αυστηρή φορολογική πολιτική, που θα επιδιώξει να μειώσει τις διακρίσεις. Μπορείς να μειώσεις τα ελλείμματα αυξανοντας τις εισφορές του ΙΚΑ. Μπορείς όμως και περιορίζοντας τους κοινωνικούς πόρους που παράγονται σε προνομιούχες κοινωνικές ομάδες, όπως είναι οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι χρηματιστές.

Η εθνική συμφωνία ακούγεται πολύ ωραία όμως δεν νομίζω ότι είναι εφικτή. Η συντηρητική παράταξη και ο προοδευτικός χώρος έχουν διαμετρικά αντίθετες απόψεις για τη λειτουργία της αγοράς και του κράτους και δεν πιστεύω ότι είναι δυνατόν ένας συμβιβασμός.

Η κριτική σας στην κυβερνητική πολιτική και στον προϋπολογισμό εστιάζεται στη φοροδιαφυγή και στην απουσία αναπτυξιακών στόχων. Το πρώτο απαιτεί χρόνο. Όσον αφορά δε την ανάπτυξη θα συμφωνήσετε ότι είναι ιδιαίτερα ασαφείς οι προτάσεις σας. Οι δεν αρκεί να λέτε ότι απαιτείται διαύρυνση της παραγωγικής βάσης.

Συμφωνώ μαζί σας ότι η ανάπτυξη δεν μπορεί να επιτευχθεί με ευχές. Παραγωγή και παραγωγικότητα απαιτούν επενδύσεις και

Οι προσλήψεις στο Δημόσιο πρέπει να γίνονται με αντικειμενικές διαδικασίες, να ξεφυγουμε επιτέλους από το ρουσφέτι που διαβρώνει την πολιτική και την κοινωνική ζωή, υπογραμμίζει ο Κ. Σημίτης, πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας και μέλος του Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ.

ένα κλίμα διαφορετικό από εκείνο που δημιουργεί μια φάση σταθεροποίησης. Οι επενδύσεις πραγματοποιούνται στο τέλος της σταθεροποίησης, όταν στην αγορά αρχίζει και διαφαιίνεται η προοπτική της ανάπτυξης. Όμως μια προοδευτική κυβέρνηση πρέπει προηγουμένως να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη. Δηλαδή, το συνολικό σχεδιασμό και τη συμφωνία με τους κοινωνικούς εταίρους που είπαμε προηγουμένως.

Χρειάζεται ακόμα, όμως, και μια διαφορετική αντιμετώπιση των εργασιακών σχέσεων. Πρέπει να περιοριστεί το πλέγμα ποδηγήτησης του συνδικαλιστικού κινήματος και να υπάρξει αποκέντρωσή.

Σημαντική, επίσης, είναι μια διαφορετική φορολογική πολιτική. Το κύριο κριτήριο της θα είναι η επιβάρυνση των κοινωνικών ομάδων που φοροδιαφεύγουν. Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, αυστηρή εφαρμογή του πόθεν έσχες και κοινωνική δίωξη της μεγάλης φοροδιαφυγής, καθώς και αντικειμενικά κριτήρια για τη φορολόγηση των εισοδημάτων των ελεύθερων επαγγελματιών.

Να σας διακρίνω, γιατί ομολογούμενος το κυβερνητικό σας πρόγραμμα — οι «κυβερνητικές κατευθύνσεις» που δώσατε προ ημερών στη δημοσιότητα — είναι σχετικά αναλυτικό όσον αφορά τη φορολογική μεταρρύθμιση. Αναθέτα είναι ε-

Μου αφήνετε ασχολίαστη την απουσία μιας συγκεκριμένης αναφοράς σε ένα αντικειμενικό σύστημα προσλήψεων στο πρόγραμμά σας...

Νομίζω πως η απάντηση είναι αυτονόητη...

Εξίσου ασαφείς είναι όμως και οι θέσεις του ΠΑΣΟΚ για τις ιδιωτικοποιήσεις. Ουσιαστικά δεν αφήνετε κανένα περιθώριο αποκρατικοποιήσεων. Όλες οι επιχειρήσεις του Δημοσίου μπορούν να θεωρηθούν, και δανειζόμαστε τον όρο από το Πρόγραμμά σας, «εργαλεία ανάπτυξης μιας εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής».

Διαφωνώ. Ας μου επιτραπεί να διατυπώσω την άποψή μας κάπως διαφορετικά για να γίνει κατανοητή. Η ΝΔ ακολουθεί μια πολιτική οριζόντιας ιδιωτικοποίησης όλου του Δημοσίου τομέα. Το οτιδήποτε πρέπει να περάσει στα χέρια των ιδιωτών γιατί έτσι θεωρεί η ΝΔ ότι θα λειτουργήσει καλύτερα. Η εμπειρία από χώρες της Δυτικής Ευρώπης, που έχουν εφαρμόσει προγράμματα ιδιωτικοποίησης δείχνει όμως ότι η αλλαγή του χαρακτήρα της επιχείρησης από δημόσια σε ιδιωτική, δεν βελτώνει καθόλου την κατάσταση, εάν δεν συνοδεύεται από μια σειρά άλλων μέτρων που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία της επιχείρησης.

Γενικός κανόνας είναι ότι όταν μια δημόσια επιχείρηση όρα σε ανταγωνισμό με ιδιωτικές, θα πρέπει να ιδιωτικοποιηθεί. Όταν έχει μονοπωλιακό χαρακτήρα και δεν υπάρχει ανταγωνιστική αγορά, τότε θα πρέπει να διατηρηθεί το δημόσιο χαρακτήρα της. Στα πλαίσια αυτά υπάρχουν και ειδικότεροι κανόνες.

Το ΠΑΣΟΚ πιστεύει πως υπάρχουν ορισμένες επιχειρήσεις που παίζουν αποφασιστικό ρόλο για τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας, για την προστασία της αγοράς από τη διεύδυση ξένων συμφερόντων, για την ανάπτυξη του τόπου. Εκεί θα πρέπει να έχει το Δημόσιο αποφασιστικό λόγο. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι όλες οι επιχειρήσεις που σήμερα είναι στο δημόσιο τομέα — δεκάδες και δεκάδες — πρέπει να παραμείνουν. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα από κοινοτοφάντοργιες, υποδηματοποιίες, μαρμαροβιομηχανίες, εταιρείες πληροφορικής, εμπορικές εταιρείες που δεν πρέπει να ανήκουν στο Δημόσιο.

Στην Ελλάδα όμως οι ιδιωτικοποιήσεις συνδυάζονται, στις περιπτώσεις των προβληματικών, με απολύσεις. Μήπως θα πρέπει, να συνθήσουμε στην ιδέα πως θα ζήσουμε με υψηλότερα ποσοστά ανεργίας;

Χρειάζεται και βιομηχανική αναδιάρθρωση στην Ελλάδα. Υπάρχουν επιχειρήσεις που παράγουν πολύ ακριβά προϊόντα που δεν απορροφά η αγορά, και που δεν μπορούν να συνεχίσουν να δουλεύουν, είτε ιδιωτικά είτε δημόσιες είναι αυτές. Απέναντί τους να κλείσουν, κάτι που σημαίνει ανεργία. Σε όλες τις χώρες της Ευρώπης η βιομηχανική αναδιάρθρωση, η πορεία της Οικονομίας σε νέες κατευθύνσεις, πρόκλησε υψηλή ανεργία. Γι' αυτό και χρειάζονται υψηλότερα επιδόματα ανεργίας και επιμνημόσυνο χρόνου προστασίας. Χρειάζεται όμως και μια σχεδιασμένη βιομηχανική πολιτική και ενίσχυση των επενδύσεων ώστε ο αριθμός των ανέργων θα είναι όσο το δυνατόν μικρότερος.

Σε ποιες επιχειρήσεις πρέπει το Δημόσιο να έχει αποφασιστικό λόγο...

Η πορεία της οικονομίας σε νέες κατευθύνσεις θα προκαλέσει υψηλή ανεργία...